

Пропозиції законодавчих ЗМІН

Правовий захист викривачів корупції

**Ольга Обершт
Роман Жовнір
Роман Яковлев**

Цей проект фінансується
Європейським Союзом

Цей проект реалізується Фондом
Інновацій та Розвитку

Правовий захист викривачів корупції

Ці пропозиції (policy paper) підготовлено на основі матеріалів громадських розслідувань корупційних правопорушень, які були проведені громадськими детективами Проекту “Підтримка запобігання корупції та проведення розслідувань шляхом залучення громадськості на місцевому рівні” (WikiInvestigation), що фінансується програмою Європейського Союзу “Підтримка громадянського суспільства, місцевої влади та прав людини в Україні”.

Ці пропозиції націлені на впровадження процесуального статусу викривача у кримінальному процесі та створення належних умов співпраці викривача із правоохоронними органами шляхом прийняття Закону України “Про правовий захист викривачів”.

Пропозиції до законодавчих змін рекомендовані до Верховної Ради України з метою ухвалення нового Закону України “Про правовий захист викривачів”.

Дякуємо за допомогу у консультуванні та підготовці полісі Першому заступнику Директора Національного антикорупційного бюро України Углові Гізо Трістановичу, слідчому в особливо важливих справах Генеральної прокуратури України Ковалю Богдану Вікторовичу, заступнику Бізнес Омбудсмена Тетяні Короткій, Юридичній фірмі “Барген”, учасникам Всеукраїнської мережі добросовісності і комплаєнсу ТОВ “Центр КОСА”, Юридичній фірмі Arzinger та іншим.

Цей проект фінансується
Європейським Союзом

Цей проект реалізується Фондом
Інновацій та Розвитку

1. Проблема

Всеукраїнське муніципальне опитування, проведене Центром аналізу та соціологічних досліджень Міжнародного республіканського інституту (MPI) у 22 обласних центрах України, засвідчило, що найпоширенішими проявами корупції, з якими респонденти щодня стикаються, є:

- 1) натяки на отримання хабарів та подарунків;
- 2) кумівство;
- 3) діяльність, спрямована на задоволення особистих інтересів замість інтересів громадян (стор. 55)¹.

Результати Національного антикорупційного опитування, проведеного у липні-серпні 2018 року Програмою сприяння громадській активності «Долучайся!», демонструють що 36,4% українців готові долучитися до різних форм організованої боротьби з корупцією. Найбільш популярними формами протидії є повідомлення про випадки корупції у засобах масової інформації або соціальних мережах (12,6%). Близько 9% опитаних готові брати участь у публічних акціях протесту, підтримувати антикорупційні громадські організації та підписувати петиції, або ж повідомляти правоохоронним органам про випадки корупції. Про свою фактичну участь у антикорупційних заходах повідомили 11,5% респондентів, що залишає значний потенціал до збільшення рівня залученості. Українці, які стикалися з проявами корупції особисто або через членів їх родини, демонструють набагато більшу готовність до активної протидії корупції, ніж широкий загал (45,6%).²

За результатами опитування “Стоп корупції в Україні” у 2015 році, близько 65,5% респондентів щороку стикаються із проявами корупції з позиції учасника або спостерігача. Проте саме викриття інформації (англ. – whistleblowing) є одним з найбільш ефективних засобів з виявлення та усунення корупції, шахрайства та інших видів правопорушень в державних та приватних структурах. Відтак, частка громадян, які декларують свою готовність протистояти корупціонерам, становить близько третини населення: 33% в 2007 році, 36% у 2009 році, 34% у 2011 році та 37% у 2015 році³.

Бути викривачем не просто – доводиться витратити час на «кабінетну війну», співпрацювати з силовими структурами. Деякі антикорупційні справи тягнуться в судах роками. Багато хто побоюється помсти з боку корупціонерів, і не хочуть наражати на небезпеку себе та свої родини. Ще одна причина мовчання – потенційні викривачі просто не знають, як донести до суспільства відомі їм факти корупції. Люди не повідомляють про корупцію, бо банально не знають, що таке корупція і куди про неї слід повідомляти. Також незрозумілі методи взаємодії правоохоронного органу із

¹ https://www.iri.org.ua/sites/default/files/editor-files/municipal_poll_2018_ua.pdf

²

<https://dif.org.ua/article/kozhna-tretya-ukrainkaets-gotovi-doluchitsiya-do-organizovanoi-protidii-koruptsii>

³ http://kiis.com.ua/materials/pr/20161602_corruption/Corruption%20in%20Ukraine%202015%20UKR.pdf

Цей проект фінансується
Європейським Союзом

Цей проект реалізується Фондом
Інновацій та Розвитку

викривачем, з метою недопущення розголошення інформації відносно особи та її захисту.

На жаль, в Україні досі немає належного захисту для тих, хто не боїться говорити про корупцію, а тому викривачі наражаються на тиск та інші проблеми.

Прикладів громадян, які не бояться розкривати інформацію, вистачає. Відомим викривачем є экс-майор Державної служби охорони Микола Мельниченко, який оприлюднив аудіозаписи, що свідчили про авторитарний стиль правління Президента України Леоніда Кучми та його можливу причетність до вбивства опозиційного журналіста Георгія Гонгадзе. 2 вересня 2002 року Тимчасова слідча комісія Верховної Ради України, розглянувши заяви М. Гонгадзе і М. Мельниченка, дослідивши викладені у них фактичні дані, а також зроблені М. Мельниченко у службовому кабінеті Президента України Л. Кучми аудіозаписи розмов Президента України Л. Кучми з його найближчим оточенням, взявши до уваги висновки експертизи, проведеної компанією «Бек Тек» (США, експерт Брюс Е. Кеніг) та інші зібрані докази, дійшла висновку: наявних доказів достатньо для того, щоб вважати Президента України Л.Кучму, та низку осіб з його найближчого оточення (В. Литвина, Ю. Кравченка, Л. Деркача) співучасниками злочину, передбаченого ч.3 ст.27, ч.3 ст.146 КК України, себто організаторами викрадення журналіста Георгія Гонгадзе, «вчиненого організованою групою осіб за попередньою змовою, що спричинило тяжкі наслідки». На підставі зібраних доказів Тимчасова слідча комісія ухвалила вимагати від Генерального прокурора України С. Піскуна відповідно до ст. 94, 95, 97, 98 КПК України порушити кримінальну справу проти Президента України Л. Кучми, інших названих осіб за ознаками злочинів, передбачених ч.3 ст.27, ч.3 ст.146 КК України⁴.

Навіть у корумпованій судовій владі, довіра громадян до якої складає близько 5%, є приклади чесних суддів, які не бояться говорити про відомі їм зловживання. Відомими для суспільства стали приклади суддів Лариси Гольник та Сергія Бондаренка. Через свої вчинки вони також опинились під тиском.

Сергій Бондаренко, суддя із Черкас, зробив записи розмов, на яких чітко зафіксовані намагання керівництва суду вплинути на ухвалення того чи іншого рішення на чийсь користь. Після звернення до правоохоронців і публічного оприлюднення записів Бондаренко зіштовхнувся зі спробами повністю паралізувати його роботу. Схожа історія і в судді-викривача Лариси Гольник з Полтави. До неї звертався мер Полтави Олександр Мамай зі спробами «домовитися» про закриття адміністративного провадження, що стосувалося особисто нього, за ухвалення рішень в умовах конфлікту інтересів. Однак, суддя не погодилася на такі протиправні дії, не підкорилася тиску, а більше того – зробила відеозапис спроби полтавського мера «зам'яти» цю справу, тепер ці факти також стали предметом розслідування правоохоронців.

За результатами розслідування громадських детективів проекту WikiInvestigation підтверджено дієвість механізму викриття певної інформації у розкритті корупційних правопорушень. Так, за допомогою наданої інформації та свідчень одного із викривачів вдалося підтвердити ймовірні незаконні дії з боку керівництва Державної служби зайнятості України під час закупівлі послуг з надзвичайно коштовного

⁴ <https://www.pravda.com.ua/news/2000/12/20/2981513/>

телекомунікаційного зв'язку у спільного україно-німецького підприємства за 2016-2017 рр.⁵

Відсутність дієвого механізму захисту викривачів ставить під загрозу дієвість інституту викривачів в Україні.

Забезпечивши, з одного боку - захист, а з іншого боку, створивши реальні альтернативи “замовчуванню” фактів корупції, у результаті істотно посилить анतिकорупційну спроможність кожного громадянина країни.

Згідно зі статтею 33 Конвенції ООН проти корупції, кожна Держава-учасниця розглядає можливість включення до своєї внутрішньої правової системи належних заходів для забезпечення захисту будь-яких осіб, які добросовісно й на обґрунтованих підставах повідомляють компетентним органам про будь-які факти, пов'язані зі злочинами, передбаченими цією Конвенцією, від будь-якого несправедливого поводження⁶.

Для чинного українського законодавства характерне поняття “особи, яка оприлюднює інформацію”, яка, за ст. 11 Закону України “Про доступ до публічної інформації”, не підлягає юридичній відповідальності, незважаючи на порушення своїх обов'язків, за розголошення інформації про правопорушення або відомостей, що стосуються серйозної загрози здоров'ю чи безпеці громадян, довіллю. Отже, тут мова йде лише про «можливість звільнення від юридичної відповідальності викривачів інформації».

Також відповідно до Закону України “Про запобігання корупції”, особа, яка надає допомогу в запобіганні і протидії корупції (викривач), - особа, яка за наявності обґрунтованого переконання, що інформація є достовірною, повідомляє про порушення вимог Закону іншою особою. Відповідно до ч. 2 ст. 53 цього закону особи, які надають допомогу в запобіганні і протидії корупції, перебувають під захистом держави.

Законодавець не дає чіткого пояснення процедури захисту осіб, які повідомили про певний вид правопорушення (процес адвокації, співпраці з правоохоронними органами, систему мотивації).

До того ж відсутнє пояснення щодо виду, типу інформації, яка може враховуватись компетентними органами у прийнятті рішення надати особі статус “викривача”.

Інша невирішена проблема - відсутність дієвого механізму мотивації та відсутність допомоги на етапі бажання громадянина повідомити про правопорушення (первинної юридичної консультації). Це, у свою чергу, створює пасивність громадян до викриття корупції, що з одного боку, напряму залежить від гарантій захисту, а з іншого - від наявності методів стимулювання викриття.

Ще в 2016 році було зареєстровано Проект Закону про захист викривачів і розкриття інформації про шкоду або загрозу суспільним інтересам, який так і не був проголосований. У ньому описані процедури правового захисту осіб, які розкривають суспільно важливу інформацію (факти корупції в Україні) та було передбачене фінансове стимулювання викривачів: якщо завдяки викриттю вдалося повернути певну суму в бюджет, 10% від суми буде передано викривачеві як винагороду. Поява цього

⁵<https://wikiinvestigation.org/articles/social/%D0%9B%D1%8F%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%84%D0%B2%D1%81%D1%94%D1%94%D0%BD%D0%BA%D0%BE/5bfaa33d5dd224676f1e45ce>

⁶ http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16

Цей проект фінансується
Європейським Союзом

Цей проект реалізується Фондом
Інновацій та Розвитку

законопроекту стала можливою завдяки [Коаліції “Ініціатива 11”](#). Представники громадських організацій об’єдналися в ініціативну групу, щоб розпочати публічне обговорення проблем захисту викривачів інформації в Україні для ефективної розробки та ухвалення Закону України “Про захист викривачів”, а також для сприяння його імплементації.

До розробки дієвих механізмів захисту викривачів долучилось також НАЗК, прописавши [Проект Закону України "Про захист викривачів корупції"](#)⁷.

2. Світовий досвід

У листопаді 2010 року на саміті країн «Групи двадцяти» (далі – G20) в Сеулі схвалено Антикорупційний план дій G20, згідно з яким вирішено ратифікувати Конвенцію ООН проти корупції⁸ та забезпечити максимально швидке й повне її виконання. Водночас лідери G20 визначили захист викривачів одним з пріоритетних напрямів у сфері боротьби з корупцією.

З метою захисту від дискримінації та репресивних заходів щодо осіб, які добросовісно повідомляють про можливі корупційні дії, країни G20 взяли зобов’язання до кінця 2012 року прийняти та виконувати правила щодо захисту таких осіб.

У деяких країнах існують спеціальні закони щодо захисту викривачів виключно в публічному секторі (Канада, Австралія). При цьому законодавство більшості країн передбачає захист викривачів і в публічному, і в приватному секторах. Для уникнення неоднозначного підходу до визначення осіб, які підлягають захисту при викритті інформації, деякі країни на законодавчому рівні відносять до таких осіб, окрім публічних службовців та постійних працівників, також осіб, які працюють за цивільно-правовими договорами, звільнених осіб, кандидатів на посаду та волонтерів (Велика Британія, Республіка Сербія).

Водночас у Канаді та Сполучених Штатах Америки норми щодо захисту викривачів містяться також у кримінальних кодексах і передбачають штраф або позбавлення волі за переслідування викривача, який добросовісно повідомив про вчинення або спробу вчинення злочину до уповноваженого органу.

Наприклад, у Республіці Сербія єдиним законом про захист викривачів врегульовано порядок звернення з повідомленням про порушення, процедуру розгляду такого повідомлення на підприємстві, гарантії захисту викривачів, процедуру судового захисту, а також встановлено штрафні санкції за порушення цього закону.

В більшості країн передбачено три рівні каналів повідомлення:

- внутрішнє викриття уповноваженій особі в органі, на підприємстві;
- зовнішнє викриття спеціально уповноваженому органу;
- публічне викриття представникам громадськості, засобам масової інформації, яке зазвичай можливе без проходження попередніх процедур лише за умов наявності обґрунтованого переконання, що дія або бездіяльність, про яку повідомляється, є значним правопорушенням, а також існує ризик неминучої загрози життю, здоров’ю, безпеці осіб або довкілля.

Зокрема в Королівстві Нідерланди передбачено створення спеціально уповноваженого органу – Палата викривачів – який одночасно надає консультативну допомогу викривачам та розслідує справи щодо ймовірних порушень, про які йдеться у

⁷ https://nazk.gov.ua/sites/default/files/proekt_zu_vykryvachi.pdf

повідомленні. При цьому викривач звертається до Палати лише після внутрішньої процедури розгляду повідомлення, яка є обов'язковою на підприємствах, де працює більше ніж 50 осіб.

Серед країн, які ухвалили спеціальні закони щодо захисту викривачів, є Канада (Public Servants Disclosure Protection Act), Австралія (The Commonwealth Public Interest Disclosure Act, 2013), Нова Зеландія (Protection Disclosures Act, 2000), США (The Whistleblower Protection Act, 1989, The Intelligence Community Whistleblower Protection Act of 1998, The Sarbanes-Oxley Act of 2002, The Whistleblower Protection Enhancement Act of 2012), Японія (Whistleblower Protection Act (Act No.122 of 2004), Південна Африка (Protection Disclosure Act, 2000), Румунія (Romanian Whistleblower's Law, 2004), Велика Британія (Public Interest Disclosure Act, 1998)⁸.

Після резонансних справ LuxLeaks, Panama та Paradise Papers щодо оприлюднення документів, у яких йшлося про ухилення від сплати податків, факти відмивання грошей, різноманітні фінансові злочини тисяч осіб та компаній, в Європі все більше почали говорити про потребу захисту людей, які викривають інформацію. Мова йде про «вістлбловєрів» (whistleblowers).

У квітні минулого року Європейська Комісія ухвалила ряд заходів щодо посилення захисту викривачів інформації як засобу розкриття незаконної діяльності та забезпечення дотримання законодавства ЄС.

На початку 2017 року Європейська комісія анонсувала проведення публічних консультацій як засобу відкритого й демократичного врядування з метою правового врегулювання захисту викривачів серед зацікавлених осіб, щоб дізнатися думку різних груп і прошарків⁹.

Відтак, у Пропозиціях для Директиви Європейському парламенту та Ради наголошується, що якщо потенційний викривач не відчуває безпеки при оприлюдненні інформації, якою він володіє, це свідчить про «втрачені можливості» для запобігання та виявлення порушень законодавства Союзу, які можуть завдати серйозної шкоди суспільним інтересам¹⁰.

У звіті Євробарометра, за результатами опитування у жовтні 2017 року, 29% респондентів серед причин, чому люди не інформують про корупцію, вказують відсутність захисту викривачів корупції. 45% опитаних жителів ЄС вважають, що причиною є неможливість довести корупцію, та 32%, що викриття не приведе до покарання¹¹.

⁸ <http://www.oecd.org/gov/ethics/whistleblower-protection.htm>

⁹ http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=54254

¹⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52018PC0218>

¹¹ <http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/SP/ECIAL/surveyKy/2176>

З 21 липня 2010 року у Сполучених Штатах Америки стала чинною [Програма інформування Комісії з цінних паперів та бірж США \(SEC\)](#). Згідно з нею передбачене заохочення та стимулювання інформування про правопорушення у сфері цінних паперів та бірж США. Інформатори (викривачі) SEC мають право на винагороду від [10 до 30 відсотків](#) від стягнутих грошових санкцій, які сплачуються з поповнення Фонду захисту інвесторів. З 2011 року підказки для інформаторів дозволили SEC відшкодувати близько 1,6 млрд доларів США за фінансові штрафи від правопорушників. SEC повідомила про видані більше 322 мільйонів доларів викривачам.

Масштаби повідомлень про порушення вийшли за рамки США та охоплюють понад 114 країн¹², що свідчить про дієвість механізму мотивації за повідомлення про правопорушення.

¹² <https://www.sec.gov/files/sec-2017-annual-report-whistleblower-program.pdf>

Цей проект фінансується
Європейським Союзом

Цей проект реалізується Фондом
Інновацій та Розвитку

Since the beginning of the whistleblower program, the Commission has received whistleblower tips from individuals in 114 countries outside the United States. In FY 2017 alone, the Commission received whistleblower submissions from individuals in 72 foreign countries. After the United States, OWB received the highest number of whistleblower tips in FY 2017 from individuals in the United Kingdom, Canada, and Australia. The map below reflects all countries in which whistleblower tips originated during FY 2017.

Appendices B and C to this report provide detailed information concerning the sources of domestic and foreign whistleblower tips that the Commission received during FY 2017.

Також, Служба внутрішніх доходів США (IRS), здійснює обробку порад, інформації, отриманої від осіб, які виявляють податкові проблеми на своєму робочому місці, при проведенні повсякденного особистого бізнесу або будь-де ще, де вони можуть зіткнутися¹³. За надання достовірної інформації Служба внутрішніх доходів США здійснює виплату нагороди у розмірі 15-30% від загальної суми виручки.

Протягом 2015-2017 років за активної участі викривачів в рамках співпраці із IRS зібрано більше 1 млрд. доларів США та виплачено близько 200 тис. доларів США нагород¹⁴.

Table 1: Amounts Collected and Awards under IRC § 7623, Fiscal Years 2015 to 2017

	FY 2015	FY 2016	FY 2017
Total Claims Related to Awards	204	761	367
Total Number of Awards	99	418	242
Total IRC § 7623(b) Awards	19	18	27
Collections over \$2,000,000	11	16	19
Total Amounts of Awards⁶	\$103,486,236	\$61,390,910	\$33,979,873
Amounts Collected	\$501,317,481	\$368,907,298	\$190,583,750
Awards as a Percentage of Amounts Collected.	20.6%	16.6%	17.8%

NOTE: Data reported as of September 30, 2017

Отже, сьогодні вже накопичено досвід, інструменти та процедури захисту викривачів, які можна назвати золотим стандартом чи кращими практиками захисту викривачів. Зокрема серед надійних гарантій захисту викривачів є:

- 1) гарантування анонімності особам, які повідомляють про правопорушення в установі, організації;
- 2) створення надійних каналів, через які викривачі можуть робити викриття;

¹³ <https://www.irs.gov/about-irs/whistleblower-office-at-a-glance>

¹⁴ https://www.irs.gov/pub/whistleblower/fy17_wo_annual_report_final.pdf

Цей проект фінансується
Європейським Союзом

Цей проект реалізується Фондом
Інновацій та Розвитку

- 3) створення спеціального досудового механізму щодо захисту прав викривачів;
- 4) гарантування захисту від репресій на робочому місці;
- 5) звільнення від юридичної відповідальності за розкриття інформації;
- 6) встановлення права повідомляти суспільно необхідну інформацію в ЗМІ, неурядовим організаціям, у парламентські комітети чи комісії та ін.;
- 7) встановлення соціальних гарантій у разі звільнення;
- 8) матеріальна винагорода та ін.¹⁵.

3. Вирішення проблеми

Для вирішення цієї проблеми необхідно внести концептуальні зміни в низку законів України.

Ключовими завданнями в цьому процесі є:

- **Збереження анонімності викривача** у частині надання процесуального статусу викривачу та особливого порядку взаємодії правоохоронних органів із викривачами можливо забезпечити за допомогою внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України, Закону України “Про оперативно-розшукову діяльність”, Закону України “Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві”, правоохоронним органам привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;
- **Впровадження фінансової мотивації викривача** у частині надання фінансової мотивації необхідно внести зміни до Кримінального процесуального кодексу України, Закон України “Про запобігання корупції”, Закону України “Про виконавче провадження”;
- **Правові гарантії захисту викривача** можливо забезпечити за допомогою внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України, Закону України “Про оперативно-розшукову діяльність”, Закону України “Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві”.

Щодо надання статусу викривача в рамках кримінального провадження органам досудового розслідування необхідно враховувати цінність інформації, що стосується конкретної та достовірної інформації з ознаками корупційного кримінального правопорушення, встановлення конкретності та достовірності визначається виключно судом під час здійснення судового розгляду. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності слідчого та прокурора щодо надання процесуального статусу викривача здійснюється у судовому порядку.

Також необхідно здійснити чітке формулювання конкретної та достовірної інформації з ознаками корупційного кримінального правопорушення, що є відповідними ознаками при кваліфікації корупційних кримінальних правопорушень.

¹⁵ Правовий захист викривачів / За заг. редакцією Нестеренко О.В., Шостко О.Ю. - Харків:ТОВ «Видавництво „Права людини“, 2016. - С. 6.

Особа, яка виявила бажання повідомити про вчинення корупційного правопорушення та володіє інформаційними даними щодо правопорушення, повідомляє особисто чи анонімно (через адвоката) органам досудового розслідування, на неї поширюються гарантії захисту передбаченні ЗУ “Про оперативно-розшукову діяльність”. Тобто викривач наділений статусом особи (агента), що виявила бажання співпраці з оперативним підрозділом. Їхнє співробітництво з оперативним підрозділом оформляється письмовою угодою з гарантує конфіденційність співпраці.

Механізм взаємодії з даними особами необхідно встановити додатковими інструкціями, що будуть розроблені відповідним компетентним органом (період зустрічей, місце контактування, оперативний супровід, допит та опрацювання матеріалів, тощо).

Під час здійснення допиту викривача, як свідка під час досудового розслідування та судового розгляду, необхідно забезпечити анонімність особи та її захист, що здійснюється шляхом проведення процесуальних дій у спеціально обладнаному приміщенні (Темна кімната із заміною голосу у присутності представника).

Захист здійснюється адвокатами із врахуванням усіх прав та обов’язків передбачених ЗУ “Про оперативно-розшукову діяльність”, КПК України. Відомості, що стосуються співпраці викривача (клієнта) із оперативними підрозділами, є невід’ємною частиною адвокатської діяльності та становлять таємницю слідства.

Якщо інформація, надана викривачем, стала істотною у розкритті та доведенні кримінального правопорушення, розмір предмета якого або завданої ним шкоди в п’ятсот і більше разів перевищує розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленої законом на час вчинення злочину, викривачу сплачується зі спеціального рахунку від 10 до 30 відсотків від зібраної суми.

Відсоткова нагорода:

- від 960 500 грн. до 5 000 000 грн. – 10%;
- від 5 000 000 грн. до 8 000 000 грн. – 15%;
- від 8 000 000 грн. до 50 000 000 грн. – 20%;
- від 50 000 000 грн. до 250 000 000 грн. – 25%;
- більше 500 000 000 грн. – 30%;

Враховуючи характер допустимості інформації, наданої викривачем, суд має право зменшити відсоткову винагороду, що не може бути меншою, ніж 10%.

Під час встановлення вироку суд в окремому порядку здійснює формулювання компенсації відсоткової винагороди та вказує розрахунковий рахунок особи представника викривача (адвоката) чи інший розрахунковий рахунок за бажанням сторони.

Фінансування здійснюється після винесення відповідного судового рішення та повернення грошових коштів до державного бюджету.

У разі виявлення адміністративного правопорушення, пов’язаного з корупцією, особа отримує винагороду у розмірі 15% від суми сплаченого штрафу.

Цей проект фінансується
Європейським Союзом

Цей проект реалізується Фондом
Інновацій та Розвитку

4.Комунікаційна стратегія

- 1) Проведення прес-конференцій за участі народних депутатів, представників правоохоронних органів (НАБУ, Національна поліція, ГПУ, ДБР), органів виконавчої влади, громадських організацій;
- 2) Просування ідей законодавчих змін через медіа (новини, публікації, соціальні мережі, експертні думки);
- 3) Проведення тренінгів та семінарів для підвищення рівня обізнаності населення про протидію та викривання корупції, навчання з питань добросовісного повідомлення про факти корупції;
- 4) Популяризація викриття корупційних злочинів, у тому числі через соціальну рекламу;
- 5) Створення платформи для комунікації потенційних викривачів;
- 6) Проведення публічних консультацій із зацікавленими сторонами на тему викриття корупції.

Цей проект фінансується
Європейським Союзом

Цей проект реалізується Фондом
Інновацій та Розвитку

Список використаної літератури

1. [Барометр](#) світової корупції (Transparency International);
2. [Жонгливання мільйонами. Як компанія, яку підозрюють у хабарі экс-керівнику ДСЗ, отримала 30 мільйонів від нового керівництва, але не змогла пояснити витрати](#);
3. Закон України "[Про запобігання корупції](#)";
4. Закон України "[Про інформацію](#)";
5. Закон України "[Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві](#)";
6. Закон України "[Про адвокатуру та адвокатську діяльність](#)";
7. [Кодекс](#) України про адміністративні правопорушення;
8. [Конвенції ООН проти корупції](#);
9. [Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією](#);
10. [Конституція України](#);
11. Кримінальний процесуальний [кодекс](#) України;
12. Кримінальний [кодекс](#) України;
13. Платформа [HackerOne](#);
14. [Поняття white hat](#)
15. Правовий захист викривачів / За заг. редакцією Нестеренко О.В., Шостко О.Ю. - Харків:ТОВ «Видавництво „Права людини“», 2016;
16. [Працівник НАЗК розповіла, що АП і Корчак фальсифікують перевірки декларацій](#);
17. Проект Закону про захист викривачів і розкриття інформації про шкоду або загрозу суспільним інтересам;
18. [Проект Закону України "Про захист викривачів корупції"](#);
19. [Пропозиції](#) для Директиви Європейському парламенту та Раді;
20. [Програма інформування Комісії з цінних паперів та бірж США \(SEC\)](#);
21. Програма викривачів [Служби внутрішніх доходів США](#);
22. [Стан корупції в Україні](#) (Київський міжнародний інститут соціології);
23. [Хроніка мітингу](#).
24. [Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією](#)
25. [Четверте всеукраїнське муніципальне опитування](#) (The International Republican Institute).
26. Результати [Національного антикорупційного опитування](#), проведеного у липні-серпні 2018 року.

Цей проект фінансується
Європейським Союзом

Цей проект реалізується Фондом
Інновацій та Розвитку